

Jordbruksverkets vägledning till

EU: s regler om ekologisk biodling

Dnr 26-6624/09

Enheten för häst, fjäderfä och vilt
11 januari 2010

Jordbruksverkets vägledningar kan beställas från:

Jordbruksverket
Publikationsservice
551 82 JÖNKÖPING
telefon: 036 – 15 52 77
fax: 036 – 34 04 14

Jordbruksverkets vägledningar finns på Internet:
www.jordbruksverket.se

Innehåll

1.	Inledning	2
1.1.	Om Jordbruksverkets vägledningar.....	2
1.2.	Andra informationskällor.....	3
2.	Mål för ekologisk produktion.....	4
3.	Centrala myndigheter	5
4.	Anslutning till kontroll.....	6
5.	Omställning.....	8
5.1.1.	Omställning av befintliga, konventionella bin.....	8
6.	Inköp av drottningar och avläggare	9
6.1.1.	Rekrytering efter katastrofer	9
7.	Biskötsel.....	10
7.1.1.	Ekologiska bigårdars placering	10
7.1.2.	Kupor och mellanväggar till ekologiska bin.....	11
7.1.3.	Undantagsregel om användning av icke ekologiskt vax	11
7.1.4.	Vad får användas inne i kupan?	11
7.1.5.	Vingklippning är inte tillåtet.....	12
7.1.6.	Avel	12
7.1.7.	Parallellproduktion med ekologiska och konventionella bikupor är oftast inte tillåtet	12
7.1.8.	Flyttning av bisamhällen, honung och bireddskap	13
7.1.9.	Skörd och hantering av honung och andra biodlingsprodukter.....	13
7.1.10.	Register över bigårdar	13
7.1.11.	Kunskapskrav.....	14
8.	Foder och utfodring av bin.....	15
8.1.1.	Tillåtna råvaror	15
8.1.2.	Utfodring av bisamhällen utanför dragsäsongen	15
8.1.3.	Nödutfodring under normal dragsäsong.....	15
8.1.4.	Hantering av ekologiskt foder, inklusive transport och lagring	16
9.	Djurhälsa och veterinär- behandling.....	17
9.1.1.	Förebyggande av sjukdomar	17
9.1.2.	Veterinärbehandling	17
10.	Bilaga 3, Lagstiftning	19
11.	Bilaga 4, definitioner	20

1. Inledning

1.1. Om Jordbruksverkets vägledningar

EU: s regler för ekologisk produktion omfattar produktion, beredning, förvaring och import av ekologiskt framställda jordbruksprodukter och livsmedel.

EU: s regler för ekologisk animalieproduktion beslutades 1999. Den 1 januari 2009 trädde ett nytt EU-regelverk för ekologisk produktion i kraft. Innan det nya regelverket beslutades sågs de gamla reglerna över och ändrades i viss mån.

Vägledningen riktar sig till biodlare, rådgivare och kontrollorgan. Vägledningen sammanfattar och förklarar det som rör ekologisk biodling. I marginalen till höger ser du hänvisningar till vilken författning (oftast en EU-förordning) en regel finns i. Den första sifferkombinationen är lagstiftningens nummer. ”Art” berättar vilken artikel i lagstiftningen regeln finns i. I bilaga tre finns en förteckning till de lagstiftningar som vägledningen grundar sig på och som du kan hitta referenser till i högermarginalen.

I definitionsavsnittet i bilaga två hittar du definitionerna till viktiga begrepp som används i EU-lagstiftningen.

Jordbruksverket har haft hjälp av sin bollplanksgrupp för ekologisk biodling vid framtagandet av vägledningen. Bland annat har gruppen bidragit till att ta fram de rekommendationer kring svensk praxis, som finns i vägledningen.

Vägledningen är tänkt att användas som uppslagsverk, inte att läsas från pärm till pärm. Den här vägledningen är granskad och beredd av jurist och av avdelningschefen på avdelningen för djurskydd och hälsa. Trots det är vägledningen *inte* en del av gällande regelverk utan en sammanställning av regelverket och en hjälp att orientera sig i och förstå EU: s regelverk. Vägledningen ersätter *inte* regelverket när det gäller att avgöra vad som är korrekt. Endast den EU- lagstiftning som offentliggörs i pappersutgåva av Europeiska gemenskapens officiella tidning är giltig.

Det kan ha skett ändringar i regelverket efter vägledningens utgivning. I denna utgåva finns ändringar till och med januari 2010 införda.

Det är du som biodlare som ansvarar för att reglerna för ekologisk produktion följs och att de produkter du säljer får kallas för ekologiska. Som biodlare ska du också följa de relevanta generella regler som gäller i Sverige. I några fall är dessa regler kommenterade i vägledningen, men oftast inte.

Om det finns osäkerhet om hur en viss regel ska förstås kan Jordbruksverket be EU-kommissionen att frågan tas upp vid ett möte med ständiga kommittén för lagstiftning om ekologisk produktion (SCOP). EU-kommissionen kan då delge medlemsstaterna sin syn på hur regeln ska tillämpas. Det förekommer också ibland att EU-kommissionen lämnar ut en skriftlig förklaring kring hur man anser att en viss regel ska tillämpas.

1.2. Andra informationskällor

Den här vägledningen gäller ekologisk biodling. Jordbruksverket har också vägledningar om ekologisk växtodling och om ekologisk produktion med andra djurslag. De finns, liksom denna vägledning, på Jordbruksverkets [webbplats](#).

Under avsnittet Regler och certifiering, på Jordbruksverkets webbplats, finns [Frågor och svar](#), med svar på specifika frågor inom ekologisk produktion.

Information om EU: s regler för ekologiskt framställda livsmedel och märkning av bearbetade ekologiska livsmedel finns på Livsmedelsverkets [webbplats](#).

2. Mål för ekologisk produktion

Som biodlare med ekologisk produktion bidrar du till att de mål som satts upp för ekologisk produktion nås. EU:s mål för ekologisk produktion står i artikel 3 i förordning nr 834/2007. De är fritt återgivna här.

Ekologisk produktion ska innebära ett hållbart jordbruk. Det ekologiska jordbruket ska respektera naturens ekosystem och olika naturliga kretslopp och sträva efter att upprätthålla och förbättra kvaliteten på jord, vatten, växternas sundhet och djurens hälsa. Balansen mellan alla beståndsdelar ska upprätthållas och helst förbättras.

Ekologisk produktion ska bidra till en hög grad av biologisk mångfald. Den ekologiska företagaren ska använda naturresurser som vatten, jord, organiskt material och luft ansvarsfullt. Även energihushållningen på det ekologiska företaget ska vara hållbar och ansvarsfull.

Reglerna för ekologisk animalieproduktion ska bidra till att uppfylla högt ställda djurskyddskrav. Ändå kan svenska djurskyddsregler vara striktare. Ett mål som poängteras tydligt i det ekologiska regelverket är att ekologisk animalieproduktion ska respektera varje djurarts beteendeböbehov.

När det gäller de produkter som den ekologiska produktionen ger är målet att den ekologiska producenten ska sträva efter att ta fram produkter av hög kvalitet.

Konsumenter efterfrågar varor som framställts på ett sätt som inte skadar miljö, människors hälsa, växters sundhet eller djurs hälsa och välbefinnande. Ett viktigt mål för ekologisk produktion är därför att möta konsumenternas efterfrågan på produkter.

Utöver målen för ekologisk produktion finns det också principer för ekologisk produktion, som tydligt presenteras i artiklarna 4 till 7 i förordning 834/2007. Läs gärna dem! I den här vägledningen har vi kommenterat principerna i samband med reglerna, så att du lättare kan förstå vad regeln syftar till.

834/2007 art 3

3. Centrala myndigheter

Statens jordbruksverk är ansvarig myndighet för de delar av EU: s lagstiftning som rör ekologisk primärproduktion inom jordbruksområdet och för import av ekologiska jordbruksprodukter som inte är livsmedel.

Jordbruksverket, 551 82 Jönköping

Telefon växel: 036-15 50 00, telefon kundtjänst 0771-223 223

www.jordbruksverket.se

Livsmedelsverket är ansvarig myndighet för de delar av EU: s lagstiftning som rör ekologiska livsmedel och märkning av dessa.

Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala

Telefon växel: 018-17 55 00

www.slv.se

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC, har ansvar för ackreditering och övervakning av kontrollorgan verksamma inom den ekologiska sektorn.

SWEDAC, Box 2231, 10315 Stockholm

Telefon växel: 08-406 83 00

www.swedac.se

Konsumentverket ansvarar för frågor om marknadsföring av ekologiska produkter.

Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad

Telefon växel: 0771-42 33 00

www.konsumentverket.se

Begreppet behörig myndighet innebär att myndigheten har ansvar för sådant som EU-förordningarna för ekologisk produktion ålägger behörig myndighet. Ansvar för kontroll innebär att myndigheterna har ett övergripande ansvar för kontrollsystemet. I Sverige har myndigheterna delegerat kontrolluppgifterna till kontrollorganen.

[SFS 2009:27](#) 2 §
och 4 §

4. Anslutning till kontroll

För att få sälja produkter som ekologiska måste du dels följa reglerna för ekologisk produktion, dels låta ett oberoende kontrollorgan genomföra kontroll av din biodling. Det är du som ansvarar för att produktionen går rätt till och kontrollorganet granskar sedan din produktion. Det finns tre kontrollorgan som genomför kontroll av biodling:

Aranea Certifiering AB, Box 1940, 751 49 Uppsala. Telefon 018-170 000. Besök Aranea på www.araneacert.se . E-post lantbruk@araneacert.se

SMAK AB, Box 42, 230 53 Alnarp. Telefon 040-46 00 72. Besök SMAK på www.smak.se . E-post certifiering@smak.se

HS Certifiering AB, Flottiljvägen 18, 392 41 Kalmar. Telefon 0480-15670. Besök HS Certifiering på www.hscertifiering.se . E-post info@hscertifiering.se

Du kan ansluta ditt företag till kontroll när som helst under året. När du ansluter dig till kontroll ska du beskriva vad som ingår i ditt företags verksamhet och hur produktionen går till på ditt företag. Fråga kontrollorganet vad de behöver veta om ditt företag före det första besöket. Du ska kunna lämna följande information till ditt kontrollorgan:

- En fullständig beskrivning av företagets alla enheter, även konventionella om du har sådana, och den verksamhet du bedriver. Som enheter räknas exempelvis bikupor, bigårdar och lokaler för lagring, förpackning och beredning av insatsvaror eller produkter. Du ska lämna med en karta där du ritat in var dina bisamhällen är placerade. Du ska kunna visa för kontrollorganet att du placerat dina bikupor så att du uppfyller reglerna som anges i punkt 7.1.1 i denna vägledning.
- En förteckning över de åtgärder du gör för att vara säker på att reglerna för ekologisk produktion följs. Beskriv till exempel flyttning av samhällen, rengöringsrutiner för kupor och utrustning, hantering av vinterfoder och transporter till och från gården. Skriv ned hur produktionen går till hos dig och de rutiner du har i biodlingen. Jordbruksverket rekommenderar att du utformar beskrivningen så att årets rutiner för biodlingen framgår. Då kan beskrivningen också fungera som en instruktion för eventuella medhjälpare. Läs vad som gäller för journalföring av djurhållning i avsnitt 7.1.6.
- Redovisa vad du gör för att minimera risken för att ämnen som inte uttryckligen är tillåtna i ekologisk biodling kommer in i din produktion.

Ditt kontrollorgan kan svara på hur de vill att du beskriver ditt företag. Är ditt företag anslutet till ett annat kvalitetssäkringssystem kan du ofta utgå från den beskrivning av din verksamhet som du använder för det systemet.

Du ska skriva under ett åtagande där du intygar att du tänker följa reglerna för ekologisk biodling. Du skriver även under att du kommer att acceptera de sanktioner du kan få om du inte följer reglerna. Du åtar dig också att

834/07 art 28

Jordbruksverkets
beslut om
anslutning till
kontroll

889/08 art 63.1

889/08 art 74

889/08 art 74

889/08 art 78.1

889/08 art 63.1

889/08 art 74.2 c

889/08 art 78.4

889/08 art 63.1

889/08 art 63.2

skriftligen meddela dina kunder om du begått något regelbrott som gör att dina produkter inte längre är ekologiska. Det kan exempelvis gälla honung som du har producerat, men där det visat sig att du inte följt reglerna för ekologisk produktion när honungen producerades. Då får honungen inte ha ett märke eller annan hänvisning till ekologisk produktion.

Håll beskrivningen av din produktion uppdaterad. När du ändrar i verksamheten ska du i god tid underrätta kontrollorganet om ändringen.

889/08 art 64

Kontrollorganet besöker ditt företag minst en gång per år. Kontrollorganet behöver inte föränmäla sitt besök.

834/07 art 27

Kontrollorganet får vid misstanke ta prover på exempelvis foder eller vax för att undersöka om ämnen som inte är tillåtna (se 7.1.4, 8.1.1, 9.1.1 och 9.1.2) för ekologisk produktion finns i fodret eller vaxet. Kontrollorganet får ta del av din ekonomiska bokföring och all dokumentation i övrigt av ditt företag. Om du bedriver konventionell biodling i samma trakt som du har din ekologiska biodling ska även de enheter som används för den produktionen omfattas av kontroll.

889/08 art 65

889/08 art 67

889/08 art 66 + 79

När du visat för kontrollorganet att ditt företag uppfyller alla regler för ekologisk biodling får du ett certifikat. På certifikatet kan det både stå uppgifter om biodling som är under omställning och om biodling som är ekologisk. Det är bara den senare biodlingen du får sälja ekologiska produkter från.

834/07 art 29

5. Omställning

Innan du får sälja ekologiska produkter ska din biodling genomgå omställning. Under omställningstiden ska du följa reglerna för ekologisk produktion.

834/07 art 14.1 a
iii och art 17.1 b

Omställningstiden får räknas tidigast från när du anmält dig till kontroll. I Sverige tillämpas detta så att du får börja räkna omställningstiden tidigast från den dag som kontrollorganet har:

834/07 art 17.1

- 1) fått in ett undertecknat avtal om att du ansluter din biodling till kontroll, och
- 2) information om vilka områden, bigårdar m.m. som anslutningen avser.

Det är först när kontrollorganet har fått in avtalet och de andra uppgifterna ovan som de kan kontrollera din biodling. Omställningstiden kan påbörjas innan första kontrollbesöket om du kan visa att du följt reglerna.

Om du inte uppfyller alla regler i biodlingen får du i allmänhet inte börja räkna omställningstiden förrän du har rättat till bristerna. Regelverket tillåter att omställningstiden börjar den dagen kontrollorganet fått betalning för anslutning till kontrollen. Det är upp till kontrollorganen att besluta detta.

Det är inte möjligt att räkna omställningstid retroaktivt. Det betyder att även om du kan visa att du odlat dina bin i enlighet med det ekologiska regelverket innan du anslutit företaget till kontroll, så måste biodlingen genomgå omställning.

5.1.1. Omställning av befintliga, konventionella bin

Omställningstiden för produkter från biodlingen är ett år. Det betyder att du kan tidigast får börja leverera ekologiska biodlingsprodukter och sälja ekologiska avläggare och drottningar när du odlat dina bin ekologiskt i ett år. Du får inte sälja biodlingsprodukter som ekologiska så länge dina bisamhällen befinner sig under omställning.

834/07 art 14.1 a
iii, art 17.1 c och f
889/08 art 38.3

Under omställningstiden ska vaxet ersättas med vax från ekologisk biodling. Jordbruksverket bedömer att du uppfyller denna regel även om du låter de bin som är under omställning bygga ut egna kakverk. Det kan bina göra utan att du ger dem förpräglade mellanväggar, eller om du bara ger dem en smal remsa mellanvägg.

889/09 art 38.5

Ibland finns det inte ekologiskt vax att köpa. Därför finns det undantagsregler, som gör det möjligt att vid behov använda icke-ekologiskt vax. Läs mer om de undantagsregler som finns angående vilket vax man får använda i stycke 7.1.3 i denna vägledning.

6. Inköp av drottningar och avläggare

Som grundprincip ska ekologiska animalieprodukter komma från djur som sedan födseln och under hela sitt liv fötts upp på certifierade ekologiska gårdar. Vill du utöka eller förnya din biodling ska du därför i första hand köpa in drottningar eller avläggare som kommer från certifierade ekologiska bisamhällen.

834/07 art 5 i
834/07 art 14.1 a

Ibland kan det vara så att det bland de ekologiska drottningar och avläggare som finns att köpa inte går att hitta bin med de egenskaper du önskar. Om du behöver komplettera dina bigårdar med inköpta bin får du därför köpa in en begränsad andel icke ekologiska drottningar eller avläggare. Du får köpa in högst tio procent icke ekologiska drottningar eller avläggare per år. Du kan räkna procentsatsen utifrån hur många samhällen du har vintrat in årets dessförinnan. Som exempel får du köpa in fem icke-ekologiska drottningar eller avläggare om du vintrade in 50 samhällen året innan.

834/07 art 14.1 a ii

889/08 art 9.5

Det som gäller inköp av icke ekologiska avläggare gäller också svärmar. Fångar du en svärm som troligen inte kommer från ekologiska bisamhällen, räknas den som en konventionell avläggare. Du måste då räkna in den i det antal drottningar och avläggare du får köpa in varje år.

889/08 art 9.5

I ekologisk produktion ska icke ekologiska djur som köpts in till en ekologisk besättning genomgå omställning. För honungsbin gäller inte detta fullt ut. Om du placerar de icke ekologiska avläggarna eller drottningarna du köpt i kupor med ekologiska vaxkakor eller med mellanväggar av ekologiskt vax, behöver dessa inte genomgå omställning. Om du av olika skäl behöver utnyttja undantagen som rör ekologiskt vax (se avsnitt 7.1.3) måste bina däremot genomgå ett års omställning.

834/07 art 14.1 a ii
889/08 art 38.4 och 5
889/09 art 9.5

En annan princip är att du ska välja en ras/stam/linje som har lätt för att anpassa sig till lokala förhållanden. Rasen bör vara livskraftig och ha god motståndskraft mot sjukdomar och hälsoproblem. I första hand bör du välja en inhemsk biras av *Apis mellifera*. I Sverige betraktas det nordiska biet, *Apis mellifera mellifera*, som inhemskt. Denna regel hindrar dock inte att andra raser av *Apis mellifera* används i ekologisk biodling.

834/07 art 5 j
889/08 art 8.2

6.1.1. Rekrytering efter katastrofer

Om du har en hög dödlighet bland dina bin eller de måste avlivas på grund av någon smittsam bisjukdom får Jordbruksverket tillåta att du köper icke ekologiska bin för att bygga upp din biodling igen. Samma sak gäller om bina dör på grund av katastrofer. Jordbruksverket kan bara ge dig tillstånd att köpa in icke ekologiska bin om det inte finns ekologiska bisamhällen eller avläggare att köpa. Beroende på om du kan sätta över de nyinköpta bina på ekologiskt vax eller inte, kan de nya bisamhällena behöva genomgå omställning.

889/08 art 47 b

7. Biskötsel

En princip för ekologisk djurhållning är att djurskyddsnivån i ekologisk produktion ska vara hög och att hänsyn ska tas till artspecifika behov. Som grundregel ska därför djurhållningen garantera att djurens utvecklingsmässiga, fysiologiska (kroppsliga) och etologiska (beteendemässiga) behov tillgodoses.

834/07 art 5 h

834/07 art 14.1 b ii

En annan princip är att djurhållningen ska stärka djurens immunförsvar och naturliga försvar mot sjukdomar. Det innebär att man som ekologisk biodlare så långt det är möjligt ska arbeta förebyggande för att undvika att bina blir sjuka.

834/07 art 5 l

De ekologiska biodlingsreglerna ska bidra till att principerna för ekologisk djurhållning följs.

7.1.1. Ekologiska bigårdars placering

Ekologiska djur ska utfodras med ett ekologiskt foder. Du ska därför försöka placera dina bikupor så att bina huvudsakligen kan hämta pollen och nektar från ekologiskt odlade grödor, eller från vilda växter eller grödor som är behandlade med metoder som ger en liten miljöpåverkan. Efter överenskommelse med representanter för branschen avses med *huvudsakligen* att över hälften av pollen- och nektarkällorna ska motsvara kraven ovan. Håll dina bisamhällen på tillräckligt avstånd från pollen- och nektarkällor som kan förorena biodlingsprodukterna eller riskera att bina drabbas av sämre hälsa.

834/07 art 14.1 b ix

Du ska placera dina bisamhällen så att bina besöker pollen- och nektarkällor som inte riskerar att påverka den ekologiska kvaliteten på biodlingen. I klartext ska du försöka undvika tänkbara föroreningskällor. Placera kuporna så att pollen- och nektarkällorna inom en tre kilometers radie från bigårdens läge huvudsakligen (till mer än hälften) består av något av följande, eller en kombination av dem:

889/08 art 13.1

- ekologiska odlingar
- vilda växter, inklusive skog
- odlingar som sköts med metoder som ger en liten miljöpåverkan och som inte påverkar den ekologiska kvaliteten på biodlingen.

De odlingar som menas i den sista punkten är främst sådana metoder som det går att få miljöersättning för miljövänligt jord- eller skogsbruk för, eller Natura 2000-områden. Det finns många olika miljöersättningar, men i alla fall följande är relevanta med tanke på var du ska placera dina kupor:

- Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar
- Miljöersättning för bruna bönor på Öland
- Miljöersättning för ekologiska produktionsformer
- Miljöersättning för vallodling

Du hittar mer information om miljöersättningarna på Jordbruksverkets webbsida.

Vad metoder som inte påverkar den ekologiska kvaliteten på biodlingen innebär står inte i den ekologiska förordningen. Undvik dock att placera ekologiska bisamhällen i närheten av förbränningsanläggningar, industriområden och motorvägar. Om det förekommer odlingar med genetiskt modifierade grödor i ditt närområde, kan du inte ha dina bisamhällen närmre dessa odlingar än tre kilometer. Det beror på att ekologiska djur inte får äta foder med GMO, inte ens om det bara är en liten andel GMO-grödor sett till all den vegetation som bina hämtar pollen eller nektar från.

Kraven på bikupornas placering gäller inte under den tiden på året då det inte sker någon blomning, eller då samhällena är i vintervila. Vill du får du till exempel vinterförvara samhällena inomhus i källare eller liknande.

889/08 art 13.1

Sverige får som enskilt land att besluta om vilka regioner eller områden som inte är lämpliga att bedriva ekologisk biodling i. I Sverige finns det inga sådana beslut eller föreskrifter, utöver rekommendationerna ovan.

889/08 art 13.2

7.1.2. Kupor och mellanväggar till ekologiska bin

Du ska huvudsakligen ha naturligt material i dina bikupor och till annat material som används inom biodlingen. Naturmaterialet ska innebära att risken för att miljön eller produkterna från biodlingen inte förorenas. Den svenska tillämpningen av detta är att bikupornas tomma vikt till minst hälften ska bestå av naturligt material. Med tom vikt menas en kupa utan bin och honung, men med den eller de lådor samhället har året om, ramar, botten och tak. Naturligt material är till exempel trä.

834/07 art 14.1 b x

889/08 art 13.3

Mellanväggarnas vax ska komma från ekologiska bisamhällen. Antingen köper du mellanväggar gjorda på ekologiskt vax, eller så låter du prägla mellanväggar gjorda på vax från egen ekologisk biodling. Du kan också låta bina bygga hela kapverket själva utan att tillsätta mellanväggar.

889/08 art 13.4

7.1.3. Undantagsregel om användning av icke ekologiskt vax

Huvudregeln är att du ska använda ekologiskt vax. Ibland kan du trots det få använda icke ekologiskt vax om du ska etablera en ny ekologisk biodling, eller om din befintliga biodling befinner sig under omställning. Det får du endast göra om:

889/08 art 44

- Ekologiskt bivax inte finns tillgängligt på marknaden
- Om det är bevisat att det vax du använder inte är förorenat med ämnen som inte är tillåtna i ekologisk biodling (se avsnitten 7.1.4, 8.1.1, 9.1.1 och 9.1.2 för att läsa vad som är tillåtet). Du kan behöva lämna vax till ett laboratorium för att undersöka om det finns otillåtna ämnen i vaxet eller inte. Fråga ditt kontrollorgan! Köper du vax kan du be den du köper av att få det analyserat.
- Om det vax du köper är taget från cellock. Det betyder att det ska vara täckvax.

7.1.4. Vad får användas inne i kupan?

Du får bara använda naturliga produkter som propolis, vax och vegetabiliska oljor inne i kupan. För sjukdomsbekämpning får du använda även andra produkter. Läs mer om detta i kapitel 9.

889/08 art 13.5

7.1.5. Vingklippning är inte tillåtet

En grundregel är att allt lidande, inklusive stympning, ska minimeras för ekologiska djur. Det är därför inte tillåtet att vingklippa bidrottningar.

834/07 art 14.1 b
viii

7.1.6. Avel

Fortplantning av ekologiska djur ska bygga på naturliga metoder. Det är dock tillåtet att använda artificiell insemination. Jordbruksverket bedömer att det är tillåtet att använda sperma från konventionella drönare till ekologiska ungdrottningar.

889/08 art 18.3

834/07 art 14.1 c i

7.1.7. Parallellproduktion med ekologiska och konventionella bikupor är oftast inte tillåtet

Observera att detta avsnitt handlar om biodlingen, inte honungs-hanteringen.

Grundregeln är att ekologiska djur ska hållas åtskilda från konventionella djur. Det är i normalfallet inte tillåtet att ha samma djurslag både i ekologisk och i konventionell produktion inom samma företag. Däremot får du ha ekologiska djur av en art och konventionella djur av en annan art inom samma företag.

834/07 art 11 +
14.1 b v

Om du bedriver konventionell djurhållning med djur av en annan art ska det ske åtskilt från din ekologiska biodling. Du måste använda andra produktionsenheter (se definition) för de konventionella djuren än dem som används för din ekologiska biodling. Du måste också hantera och förvara utrustningen du använder för din ekologiska biodling i andra anläggningar och i andra lager än de du använder för din konventionella produktion. Truckar, traktor, släpvagnar eller liknande som du använder inom ditt företag behöver dock inte användas enbart inom den ekologiska biodlingen. Det viktiga är att du håller isär sådant som är direkt knutet till den ekologiska biodlingen från konventionell produktion.

889/08 art 17.1

Som regel får du hålla dig till enbart ekologisk biodling och inte samtidigt bedriva konventionell biodling i ditt företag. Men det finns ett undantag för situationer där du upplåter några av dina samhällen för pollinations-ändamål, till exempel vid fruktodlingar. Då kanske du inte kan uppfylla regeln om bikupornas placering och de berörda samhällena är därför inte ekologiska. Trots det får du i detta fall ha konventionella och ekologiska bisamhällen i samma företag. Du ska då följa alla regler för ekologisk biodling för de konventionella samhällena, bortsett från regeln om kupans placering. Den honung du skördar från de konventionella samhällena får du inte sälja som ekologisk. Du måste noga dokumentera hur du gör om du har några bisamhällen placerade så att du inte kan klara regeln om bikupornas placering. Ditt kontrollorgan måste kunna följa upp vad du har gjort och varför. Tänk också på att det ställs krav på särhållning av honungen om du tillämpar detta undantag!

889/08 art 41

Om samma aktör (se definition) är verksam både i ekologiska och i konventionella biodlingsföretag i samma trakt, ska kontroll ske även av de produktionsenheter som används i de konventionella företagen. *I samma trakt* betyder inom ett naturligt avgränsat område. Utöver den finansiella åtskillnad som råder mellan olika företag bedömer Jordbruksverket att

889/08 art 66.3 +
79

företagen i övrigt bör vara åtskilda på ett sätt som motsvarar vad som normalt kan råda mellan grannar med olika produktionsinriktning. Exempelvis maskinsamverkan är med andra ord tillåtet.

7.1.8. Flyttning av bisamhällen, honung och biredskap

En grundregel för ekologiska djur är att tiden för djurtransporter ska minimeras. Det saknas dock detaljkrav för transporter av ekologiska bin.

834/07 art 14.1 b
vii

Efter att du flyttat en bigård ska du meddela ditt kontrollorgan detta. Du och ditt kontrollorgan kan själva komma överens om inom vilken tidsfrist du ska meddela förflyttningen. Tänk på att det finns nationella regler om smittskydd. Dessa reglerar bland annat hur du får flytta bisamhällen, vaxkakor med honung för slungning, drottningar med följebin till och från parningsstation och biredskap. Du hittar dessa regler i Föreskrifter om ändring i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:38) om bekämpning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin. Det finns också ett särskilt regelverk som reglerar all flyttning av bin över gränser mellan EU: s länder och länder utanför EU. Du hittar mer information om det på Jordbruksverkets webbplats.

889/08 art 78.4
Sv smittskydd

7.1.9. Skörd och hantering av honung och andra biodlingsprodukter

Du får inte avsiktligt döda bin när du ska skörda honung eller andra biodlingsprodukter.

834/07 art 14.1 b
xi

Du får inte skörda honung från vaxkakor som innehåller yngel. Jordbruksverket bedömer att du uppfyller regeln även om vaxkakan skulle innehålla enstaka yngel.

889/08 art 13.7

Du får inte använda kemiskt-syntetiska medel för att mota bort bina när du ska skörda honungen. Användning av pust och biborste är tillåtet. Det ekologiska regelverket reglerar inte användning av biblås. Jordbruksverket bedömer att det är tillåtet så länge biblåsen används med gott omdöme.

889/08 art 13.6

Du ska skriva upp hur du gör för att skörda, förädla och lagra honungen. Läs mer om det under avsnitt 7.1.10.

Ekologiska produkter ska hållas åtskilda från konventionella produkter och produkter som kommer från produktion under omställning till ekologiskt. Det gäller under hela produktionskedjan dvs. insamling, beredning, lagring och transport. Hanterar du både ekologiska och konventionella biodlingsprodukter ska du antingen ha en fysisk eller en tidsmässig separation. Det kan betyda att du antingen använder olika slungrum, eller att du slungar klart ekologisk honung innan du hämtar in konventionell honung till de lokaler där du slungar.

834/07 art 11 +
19.1
889/08 art 30 + 31
+ 35

7.1.10. Register över bigårdar

Du ska föra register över dina bigårdar. Registret är ett verktyg som syftar till att ge en fullständig beskrivning av hur du sköter dina bin. Som minst ska det gå att utläsa nedanstående uppgifter ur registret:

889/08 art 78

- Identifikation av bisamhällen och uppgifter om placering av kupor och bigårdar. Notera flytt av samhällen i registret.

889/08 art 78.4

• Du ska när det gäller registrering av <i>foder och utfodring</i> ange vilken dag du utfodrar, vilka kupor du gett foder och vilken typ och vilken mängd foder du givit.	889/08 art 78.2
• Om du använder veterinärmedicinska läkemedel ska du notera vilken typ av produkt samhället har behandlats med (även uppgift om verksamt farmakologiskt ämne), diagnos, dosering, hur produkten givits, behandlingstid och karenstid. Berätta för ditt kontrollorgan om du behöver använda veterinärmedicinska läkemedel. Det påverkar nämligen din möjlighet att sälja ekologiska biodlingsprodukter. Läs mer om detta under djurhälsa och veterinärbehandling. Även om det ekologiska regelverket inte ställer krav på att du registrerar användning av oljor eller syror och inte heller när du skär ut drönarvax, rekommenderar Jordbruksverket att även sådana åtgärder registreras.	889/08 art 78.3
• Registrera skörd, förädling och lagring av biodlingsprodukter. Du ska registrera vad du gör så att kontrollorganet kan se att du skött detta på ett lämpligt sätt. Du ska skriva upp bortflyttning av skattlådor och skattning av honung i bigårdens register. Skriv gärna upp vilken eller vilka skattningsmetoder du använt, till exempel bitömmare, biborste. Registrera varje fyllt större kärl (batch) med (batch-) kod. Skriv ned hur många kilo som förädlas, och kanske smaksätts, vid varje tillfälle.	889/08 art 78.5 och 6

7.1.11. Kunskapskrav

Du som har ekologisk biodling ska ha nödvändiga bas- och yrkeskunskaper när det gäller djurskydd och djurhälsa. Jordbruksverket bedömer att den som är godkänd biodlare uppfyller kunskapskraven.

I övrigt kan kunskapskravet till exempel innebära relevant yrkeskunskap som motsvarar grundutbildning vid lantbruksskola, naturbruksgymnasium eller KY-utbildning, eller mer än ett års arbetslivserfarenhet av biodling. Personer som har mindre än ett års arbetslivserfarenhet, men som har deltagit i relevanta kompetensutvecklingsåtgärder eller arbetar i nära samarbete med en erfaren kollega kan också anses uppfylla kraven.

834/07 art 14.1 b i

8. Foder och utfodring av bin

Grundprincipen är att ekologiska djur ska ges ett ekologiskt foder. Det betyder att fodret ska bestå av råvaror från ekologiska jordbruk och att de ämnen som inte kommer från jordbruket ska vara naturliga.

834/07 art 5 k

Under dragsäsongen utfodrar ju bina sig själva, så det du kan göra då är att placera bikupan i ett lämpligt område. Läs mer om detta i avsnittet om placering av bikupor.

I slutet av produktionssäsongen ställer det ekologiska regelverket krav på att du ska lämna tillräckligt med honung och pollen i kuporna så att bina överlever vintern. Jordbruksverket bedömer att om du anser att det är stor risk att honungen som finns i kupan i början av hösten inte lämpar sig som vinterfoder, får du ersätta denna honung med vinterfoder.

889/08 art 19.2

8.1.1. Tillåtna råvaror

En grundläggande princip är att genetiskt modifierade organismer, GMO, inte får användas i ekologisk produktion. Principen omfattar även produkter som framställts av eller med hjälp av GMO, bortsett från läkemedel. För biodlingen betyder det att bina inte får hållas så att de kan besöka fält med genetiskt modifierade grödor de kan samla pollen eller nektar från. Du kan inte heller ge vinterfoder producerat på genetiskt modifierad sockerråvara.

834/07 art 4 a iii

8.1.2. Utfodring av bisamhällen utanför dragsäsongen

I Sverige kan vi behöva ge våra bin foder för att de ska klara vintern och våren. Det ekologiska regelverket tillåter utfodring av bisamhällen som av klimatiska skäl annars riskerar att svälta. Du får då ge ekologisk honung, ekologisk sockerlösning eller ekologiskt socker. Utfodringen får ske mellan den senaste honungsskörden och fram till 15 dagar före början av nästa period då bina kan förväntas samla nektar eller honungsdagg.

889/08 art 19.3

Tänk på att om du köper in socker för att bereda vinterfoder, måste du spara kvitton, följesedlar eller liknande som visar att du har använt ekologiskt socker. Du ska också skriva in vad du ger för foder mm i de register du för över din biodling.

8.1.3. Nödutfodring under normal dragsäsong

Ibland kan exceptionella väderförhållanden eller olika katastrofer göra att bina inte kan samla nektar, pollen eller honungsdagg. Det kan till exempel vara så att området där dina samhällen står råkat ut för svår torka. Vid ett sådant exceptionellt förhållande eller en katastrof kan bina behöva stödutfodras. Du får då utfodra dem med egen eller inköpt ekologisk honung, ekologisk sockerlösning eller ekologiskt producerat socker. Innan du gör det måste du få dispens från Jordbruksverket. Kontakta Jordbruksverkets handläggare som ansvarar för ekologisk produktion, så får du hjälp med hur du ska gå tillväga om du behöver tillstånd att stödutfodra.

889/08 art 47 d

Får du dispens för att stödutfodra på grund av exceptionella väderförhållanden eller katastrofer, ska du dokumentera vad du gjort. Ditt kontrollorgan ska kunna följa upp Jordbruksverkets beslut.

8.1.4. Hantering av ekologiskt foder, inklusive transport och lagring

Ekologiskt foder och konventionellt foder ska hållas effektivt fysiskt åtskilda vid transport. I normala fall köper man som ekologisk biodlare in tydligt uppmärkta sockersäckar. Då brukar denna del av regelverket inte vara svårt att följa. Tänk på att när du tar emot ekologiskt foder från en specialiserad fodertillverkare, ska du kontrollera att fodret inte kan ha bytts ut mot icke ekologiskt foder utan att det märks (exempelvis genom att en försegling har brutits). Fodret ska vara försett med en märkning som innehåller:

- säljarens namn och adress
- en beskrivning av foderblandningen, försedd med en hänvisning till ekologisk produktion.
- namn och kodnummer eller bara kodnummer på det kontrollorgan som fodersäljaren är ansluten till.
- eventuell identifikationsmärkning för själva foderpartiet.

Om fodret säljs i bulk ska motsvarande uppgifter finnas på ett följedokument.

Transporteras fodret direkt mellan två certifierade ekologiska aktörer behöver inte transporten ske i förseglade behållare eller fordon, inte heller om punkterna ovan följs. Du och den du köper fodret av ska spara dokumentation över leveranserna, så att kontrollorganet kan följa upp dessa.

Om ett fordon eller en behållare har innehållit icke ekologiskt foder ska behållaren rengöras med en effektiv metod före transport av ekologiska produkter. Rengöringen ska dokumenteras.

Du måste lagra ekologiskt foder och ekologiska foderråvaror åtskilt i tid eller rum från icke ekologiska foder eller foderråvaror.

889/08 art 32 b

889/08 art 31, 32 + 33

889/08 art 31.2

889/08 art 32b

889/08 art 35.1

9. Djurhälsa och veterinärbehandling

Som ekologisk biodlare ska du arbeta förebyggande för att hålla dina bin friska. Grundprincipen är att ekologiska djurs hälsa bevaras genom att man stimulerar och stärker djurens naturliga immunförsvar, att man väljer lämpliga raser och att man håller djuren på ett lämpligt sätt.

834/07 art 14.1 e

9.1.1. Förebyggande av sjukdomar

Grundregeln är att du ska förebygga att sjukdomar uppstår. Enligt det ekologiska regelverket gör du det genom att:

834/07 art 14.1 e i

- välja ett lämpligt djurmateriel (ras, stam eller linje)
- ha en lämplig djurhållningspraxis
- ge ett vinterfoder av hög kvalitet
- hålla en lämplig djurtäthet. Det innebär framför allt att inte ha för många samhällen per bigård.
- håll kupor, ramar och den utrustning du använder i din biodling rena.

Genom att desinficera efter rengöring hindrar du att sjukdomsalstrande organismer sprids. Du får använda ånga eller öppen låga för att desinficera dina bikupor. För att rengöra annan utrustning än själva bikupan finns ingen specifik lista över ämnen som är tillåtna inom ekologisk biodling. Den lista över rengörings- och desinfektionsmedel som är tillåtna i ekologisk animalieproduktion gäller produktion med fjäderfä och däggdjur.

834/07 art 14.1 f

889/08 art 25.2

Bara rengörings- och desinfektionsmedel som är tillåtna för ekologisk produktion får lagras på produktionsenheter för ekologisk produktion.

889/08 art 35.2

Behöver du använda råttgift ska giftet användas i fällor. Behöver du bekämpa andra skadegörare som annars kan förstöra ramar, kupor eller vaxkakor, får du använda produkterna i bilaga II i förordning 889/08. Det är i huvudsak växtskyddsmedel och i vägledningen över växtodling ser du vilka av dessa som får användas i Sverige. Av de ämnen som kan vara relevanta mot vaxmott är preparatet B401 samt svavel tillåtna i ekologisk produktion. Ättiksyra, som man kan vilja använda mot vaxmott, finns inte med i listan över ämnen som får användas för att bekämpa skadegörare. Eftersom ättiksyra är tillåtet att använda inne i samhällena vid bekämpning av varroakvalster bedömer Jordbruksverket att det också kan användas för att förebygga angrepp av vaxmott. Du får skära ut drönarvax som ett led i bekämpningen av *Varroa destructor*.

889/08 art 25.1

889/08 art 25.3

9.1.2. Veterinärbehandling

Grundregeln är att om ett ekologiskt djur blir sjukt ska du omedelbart låta behandla djuret, så att det inte lider. Det ekologiska regelverket förordar som grundregel att man använder fytoterapiprodukter, homeopatiska produkter och spårelement och andra produkter hellre än vanliga veterinär-

834/07 art 14.1 e ii

medicinska läkemedel. Förutsättningen är att de alternativa preparaten är det lämpligaste alternativet, annars får du använda vanliga veterinära läkemedel, föreskrivna av veterinär.

Det förbud mot att använda produkter som består av GMO, eller som är framställda av eller med GMO gäller inte veterinärmedicinska läkemedel.

834/07 art 4 a iii

Om ett bisamhälle blir sjukt eller angripet av skadegörare ska du snarast vidta lämpliga åtgärder. Med andra ord, om bina har en behandlingsbar åkomma ska du behandla dem så snart diagnos är ställd. Jordbruksverket rekommenderar att du tillkallar bitillsyningsman om du misstänker sjukdom hos bina, så att du kan få hjälp med diagnos. Du kan då också få besked om det är rimligt att behandla samhället och i så fall hur det ska göras. Det ekologiska regelverket förespråkar att sjuka samhällen placeras i isoleringsbigårdar. Bisjukdomslagstiftningen begränsar dock dina möjligheter att flytta sjuka eller infekterade bisamhällen. Jordbruksverket rekommenderar att du alltid behandlar eller destruerar samhällena på plats.

889/08 art 25.4

889/08 art 25.4
Sv smittskydd

I syfte att bekämpa *Varroa destructor* får du använda myrsyra, mjölksyra, oxalsyra, ättiksyra, mentol, tymol, eukalyptol eller kamfer. Jordbruksverket rekommenderar att du skriver upp användningen av dessa i ditt register över bigården. Behandlade samhällen behöver inte genomgå ny omställningstid om du väljer dessa behandlingsformer. Även om ättiksyra är tillåtet enligt regelverket, brukar det inte användas för bekämpning av varroa. Läs gärna Jordbruksverkets broschyr Varroabekämpning med ekologiska metoder (Jordbruksinformation 10-2001)

889/08 art 25.6

889/08 art 25.8

Du får använda veterinärmedicinska läkemedel som är generellt tillåtna för biodling i Sverige. Om du gör det ska behandlade samhällen enligt det ekologiska regelverket placeras i isoleringsbigårdar under behandlingstiden. Eftersom det är olämpligt att flytta sjuka eller infekterade bisamhällen är den svenska tillämpningen av detta att hela den bigård som kuporna är placerade i betraktas som en isoleringsbigård. Efter behandlingen måste du ersätta allt vax i de behandlade samhällena med ekologiskt vax, eller låta bina bygga ut nytt vax. Behandlade samhällen ska genomgå ett års omställningstid innan biodlingsprodukter från dem får säljas som ekologiska.

889/08 art 25.5 och 7

Sv smittskydd

Du får lagra veterinärmedicinska läkemedel förutsatt att läkemedlen har ordinerats av en veterinär i samband med behandling. Förvara läkemedlen så att ingen obehörig kommer åt dem. Skriv in att du har läkemedlet i ditt register över biodlingen.

889/08 art 35.3

10. Bilaga 3, Lagstiftning

Vägledningen baseras på nedanstående EU-förordningar och nationella författningar och beslut om ekologisk produktion:

Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91.

Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 av den 5 september 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll.

Kommissionens förordning (EG) nr 1254/2008 av den 15 december 2008 om ändring av förordning (EG) nr 889/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll.

Kommissionens förordning (EG) nr 710/2009 av den 5 augusti 2009 om ändring av förordning (EG) nr 889/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 när det gäller fastställande av närmare bestämmelser för ekologisk produktion av vattenbruksdjur och alger.

Förordning (2009:27) om ekologisk produktion

Jordbruksverkets beslut om anslutning till kontrollsystemet av den 5 februari 2009.

11. Bilaga 4, definitioner

Nedan hittar du främst de relevanta definitioner som finns i EU-förordningarna för certifierad ekologisk produktion. I de fall det i förordningarna hänvisas till andra regelverk för vissa begrepp, har definitionen skrivits som det står i dessa regelverk. Alla definitioner är ordagrant återgivna ur författningstexterna.

Aktör: fysiska eller juridiska personer som ansvarar för att kraven i denna förordning uppfylls inom de ekologiska företag de driver. 834/2007 art 2

Animalieproduktion: produktion av tama eller tämjda landlevande djur (inklusive insekter). 834/2007 art 2

Behörig myndighet: den centrala myndighet i en medlemsstat som är behörig att anordna officiella kontroller av ekologisk produktion i överensstämmelse med bestämmelserna i denna förordning, eller annan myndighet som har tilldelats denna behörighet; den ska även, om så är lämpligt, innefatta motsvarande myndighet i ett tredje land. 834/2007 art 2

Ekologisk: härstammande från eller med anknytning till ekologisk produktion. 834/2007 art 2

Ekologisk produktion: användning av produktionsmetoder som överensstämmer med de regler som fastställs i denna förordning i samtliga produktions-, berednings- och distributionsled. 834/2007 art 2

Foder: alla ämnen eller produkter, inbegripet tillsatser, och oberoende om de är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade, som är avsedda för utfodring av djur.

(Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfarande i frågor som gäller livsmedelssäkerhet)

Fodertillsatser: ämnen, mikroorganismer eller preparat, utom foder-råvaror och förblandningar, som avsiktligt tillsätts foder eller vatten för att särskilt fylla en eller fler av dessa funktioner:

- a) inverka positivt på fodrets egenskaper,
- b) inverka positivt på animalieprodukternas egenskaper,
- c) positivt påverka färgen på akvariefiskar och burfåglar,
- d) tillgodose djurens näringsbehov, eller
- e) inverka positivt på animalieproduktionens miljöpåverkan,
- f) inverka positivt på djurens produktion, prestanda eller välbefinnande, särskilt genom att påverka mag- och tarmfloran eller fodrets smältbarhet, eller
- g) ha en koccidiostatisk eller histomonostatisk inverkan.

(Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1831/2003 av den 22 september 2003 om fodertillsatser)

Foderföretag: varje privat eller offentligt företag som med eller utan vinstsyfte bedriver någon av de verksamheter som hänger samman med produktion, framställning, bearbetning, lagring, transport eller distribution av foder, samt alla producenter som producerar eller lagrar foder för

utfodring av djur på sin egen jordbruksanläggning.

(Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfarande i frågor som gäller livsmedelssäkerhet)

Foderföretagare: de fysiska eller juridiska personer som ansvarar för att kraven i livsmedelslagstiftningen uppfylls i det foderföretag de driver. (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfarande i frågor som gäller livsmedelssäkerhet)

Framställd av GMO: helt eller delvis framställd av GMO, men som inte innehåller eller består av GMO.

834/2007 art 2

Framställd med GMO: som är framställd genom användning av en GMO som sista levande organism i produktionsprocessen, men som inte innehåller eller består av GMO eller är framställd av GMO.

834/2007 art 2

Genetiskt modifierad organism (GMO): en organism, med undantag för människor, i vilken det genetiska materialet har ändrats på ett sådant sätt som inte sker naturligt genom parning och/eller naturlig rekombination. Följande metoder för genetisk modifiering som ger upphov till organismer ska inte betraktas som GMO, förutsatt att de inte inbegriper användning av hybridnukleinsyramolekyler eller de genetisk modifierade organismer förutom sådana som framställts genom användning av en eller båda metoderna nedan:

Mutagenes

Cellfusion (inklusive protoplastfusion) av växtceller av organismer som kan utbyta genetiskt material genom traditionella förädlingsmetoder (Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG – Kommissionens uttalande)

Icke-ekologisk: härstammar inte från/har inte anknytning till produktion enligt förordning (EG) nr 834/2007 och den här förordningen.

889/2008 art 2

Jordbruksföretag: alla produktionsenheter som drivs inom ramen för en enda ledning i syfte att framställa jordbruksprodukter.

889/2008 art 2

Kontrollorgan: en oberoende privat tredje part som utför inspektion och certifiering av ekologisk produktion i överensstämmelse med bestämmelserna i denna förordning; den ska även, om så är lämpligt, innefatta motsvarande organ i ett tredjeland eller motsvarande organ som bedriver verksamhet i ett tredjeland.

834/2007 art 2

Marknadsföring: all framställning till allmänheten, på annat sätt än genom en etikett, med avsikten eller möjligheten att påverka och forma attityder, föreställningar och beteenden för att direkt eller indirekt främja försäljningen av ekologiska produkter.

834/2007 art 2

Omställning: övergång från icke-ekologiskt till ekologiskt jordbruk inom en viss tidsperiod under vilken bestämmelserna om ekologisk produktion

834/07 art 2

har tillämpats.

Omställningsfoder: foder som producerats under omställningsperioden till ekologisk produktion, med undantag för foder som skördats inom 12 månader från inledningen av omställningen enligt artikel 17.1 a i förordning (EG) nr 834/2007.

889/2008 art 2

Produktionsenhet: alla tillgångar som ska användas inom en produktionssektor, t.ex. produktionslokaler, skiften, betesmark, utomhusrastgårdar, byggnader avsedda för djur, fiskdammar, inneslutningssystem för alger eller vattenbruksdjur, upplåtelser längs kuster eller på havsbotten, lagerlokaler för växter, växtprodukter, algprodukter, animalieprodukter, råvaror och alla andra insatsvaror som är relevanta för denna särskilda produktionssektor.

889/2008 art 2

Produktions-, berednings- och distributionsled: alla led från och med primärproduktion av en ekologisk produkt till och med dess lagring, bearbetning, transport, försäljning eller tillhandahållande till slutkonsumenten, och i förekommande fall märkning, marknadsföring, import, export och underleverantörsverksamhet.

834/2007 art 2

Veterinärmedicinska läkemedel: varje substans eller kombination av substanser som tillhandahålls för att behandla eller förebygga sjukdom hos djur. Varje substans eller kombination av substanser som är avsedd att tillföras djur i syfte att ställa diagnos eller att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner hos djuret anses också vara ett veterinärmedicinskt läkemedel.

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel)

Veterinärbehandling: alla botande eller förebyggande behandlingar mot en särskild sjukdom.

889/2008 art 2